

Quickscan Wet natuurbescherming soorten bestemmingsplan woonwijk Delftlanden Emmen

Quicksan Wet natuurbescherming soorten bestemmingsplan woonwijk Delftlanden Emmen

Opdrachtgever
Gemeente Emmen

Contactpersoon
Dhr. H Nieken

Status
Definitief

Datum
16 mei 2018

Vrijgave
Alie Alserda

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	6
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.2 Habitatrichtlijnsoorten	12
2.3 Nationaal (overige) beschermde dier- en plantensoorten	15
3 Conclusie	17
3.1 Conclusie beschermde soorten	17
3.2 Benodigde vervolgstappen	17
4 Literatuur en bronnen	19
B 1 Bijlage: vrijstellingslijst Drenthe	21

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Delftlanden in Emmen is een woonwijk in aanbouw. Het bestemmingsplan Delftlanden in Emmen wordt geactualiseerd. In het nieuwe bestemmingsplan wordt de woonwijk afgerond, waarbij delen van het gebied die nu nog bestemd zijn voor woningbouw worden ingericht als natuur/waterberging, bos en groen.

Buro Bakker heeft in het gebied eerder onderzoek uitgevoerd naar beschermde flora en fauna. Een actualisatie van de toetsing op de Flora- en faunawet (Buro Bakker 2011) en een ecologisch onderzoek naar vleermuizen en veldspitsmuis in de zomer van 2012. (Buro Bakker 2012). Uit deze onderzoeken komt naar voren dat de veldspitsmuis niet is waargenomen. En vleermuizen geen verblijfplaatsen hebben in de bomen en een marginale (niet essentiële) vliegroute langs de bomenrijen.

De uitgevoerde onderzoeken uit 2011 en 2012 zijn inmiddels verjaard en de wet is in die tijd gewijzigd van Flora- en faunawet naar Wet natuurbescherming, waardoor een actualisatie van de onderzoeken nodig is. Daarom is opnieuw een quickscan voor dit gebied uitgevoerd die in deze rapportage wordt verwoordt.

Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats. Voor dit project is de provincie Drenthe het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

- **Vogelrichtlijnsoorten** (artikel 3.1 - 3.4)
- **Habitatrichtlijnsoorten** en soorten genoemd in de verdragen Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
- Andere **nationaal beschermde soorten** (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoring strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat vogels tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

Onder de Wet Natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11.) voor alle in het wild levende dieren. De provincie Drenthe heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Voor een aantal algemene beschermde soorten zoogdieren en amfibieën geldt een vrijstelling (zie bijlage 1).

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4). Daarnaast zijn de onderzoeken uit 2011 en 2012 van Buro Bakker gebruikt als bron (Buro Bakker 2011 en 2012).

Veldonderzoek

Een veldbezoek voor een inschatting van habitatgeschiktheid (quickscan) kan het hele jaar door worden uitgevoerd. Als blijkt dat habitat geschikt is voor een bepaalde beschermde soort, dan is een ecologisch onderzoek naar de betreffende soort nodig in de, voor die soort geschikte onderzoeksperiode.

Op 2 maart 2018 is een verkenning in het plangebied uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de eventuele waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in de provincie Drenthe ten zuidwesten van het centrum van Emmen, direct ten zuiden van het Noordbargerbos. Het is een voormalig landbouwgebied dat momenteel is ingericht voor realisatie van woningbouw. Het oostelijke deel van het terrein is deels bebouwd met nieuwe rijtjeswoningen en in het westelijk deel staan een aantal vrijstaande nieuwe woningen met daaromheen een waterpartij. Helemaal ten westen nabij de Slenersstroom, is een waterpartij met een rietkraag aanwezig. De overige delen bestaan uit grasland, bomenrijen van voornamelijk oude eiken, drassige rietvegetaties en een bosje. Aan de zuidzijde staat op het terrein een leegstaand gebouw, die geen eigendom van de gemeente is. Het is nog onduidelijk wat er met het leegstaande gebouw gaat gebeuren.

Figuur 1 De ligging van het plangebied Delftlanden (Bron: Google Earth Pro)

1.5 Planbeschrijving

Delftlanden in Emmen is een woonwijk in aanbouw. Het bestemmingsplan Delftlanden in Emmen wordt geactualiseerd. In het nieuwe bestemmingsplan wordt de woonwijk afgerond, waarbij delen van het gebied die nu nog bestemd zijn voor woningbouw worden ingericht als natuur/waterberging, bos en groen. In Figuur 2 is de toekomstige situatie globaal ingetekend. De helft van het oorspronkelijke aantal geplande woningen wordt gerealiseerd.

Figuur 2 Impressie van de plannen met natuur, bos, groen en woonbestemming. Blauwe lijn = begrenzing plangebied, grijze vlakken = gebieden die een nieuwe bestemming krijgen, blauwe vakken = gebieden waar in het nieuwe bestemmingsplan de huidige bestemming wordt gehandhaafd.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit brononderzoek komt naar voren dat de jaarrond beschermde buizerd, ransuil en boomvalk in de omgeving voorkomen. Tijdens het veldbezoek is de buizerd foeragerend in het plangebied waargenomen (foto 1). Ook zijn twee nesten in bomen aan de westzijde binnen het plangebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek is bij deze nesten geen activiteit van de buizerd waargenomen, maar het is niet uit te sluiten dat de buizerd een van deze nesten in gebruik neemt als broedplek komend broedseizoen (Foto 2 en Figuur 3).

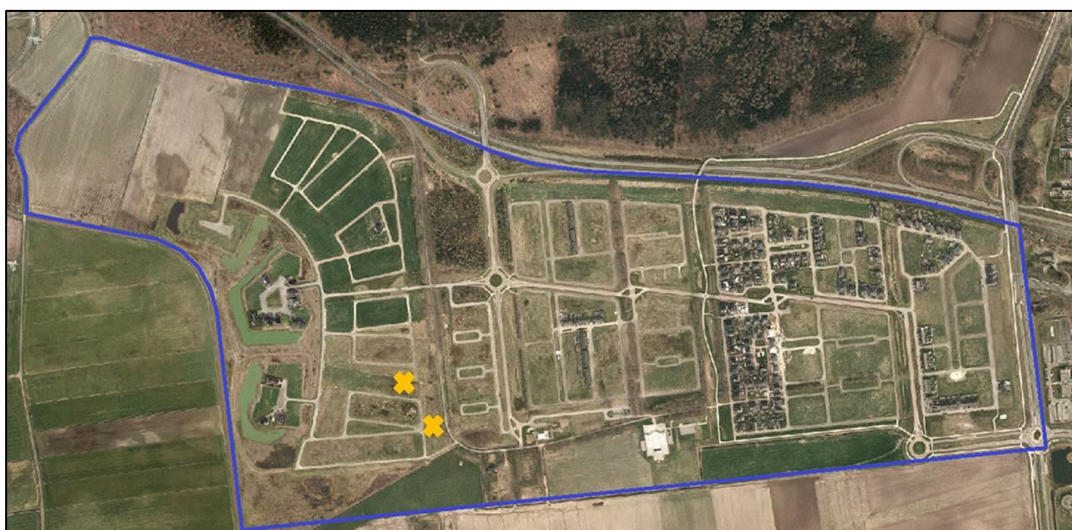
In het oostelijke deel van het plangebied is een torenvalkkast aanwezig. Hoewel de begroeiing voor deze kast aardig dicht was, is het niet uitgesloten dat de kast in gebruik wordt genomen als broedplek door de torenvalk (Foto 3).

Foto 1 *Foeragerende buizerd in plangebied*

Foto 2 Twee geschikte nesten voor buizerd in plangebied.

Figuur 3 Locaties van de aangetroffen nesten (oranje kruis).

Foto 3 Torenvalk kast in het plangebied.

Het leegstaande gebouw is geen eigendom van de gemeente. Bij het leegstaande gebouw zijn geen huismussen waargenomen. Ook voor gierzwaluw biedt gebouw geen geschikt habitat, deze soorten zijn meer in stedelijk gebied waar te nemen. Het leegstaande gebouw met groen in de omgeving en geen andere bebouwing in de nabijheid, biedt geen geschikte plek voor deze koloniebroeders. Voor kerkuil ontbreekt geschikte openingen om het gebouw in te vliegen. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het leegstaande gebouw zijn daarmee uitgesloten.

Overige broedvogels

Uit brononderzoek komt naar voren dat het plangebied voor een groot aantal vogelsoorten een geschikt broedbiotoop biedt. Tijdens het veldbezoek zijn blauwe reiger, fazant, houtduif, koolmees, kramsvogel (doortrekker), merel, putter, roodborst, spreeuw, watersnip en zwarte kraai waargenomen. Met uitzondering van de kramsvogel kunnen alle genoemde soorten binnen het plangebied tot broeden komen. Ook soorten als zoals groene specht, graspieper blauwborst, kleine karekiet en rietgors kunnen er tot broeden komen.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming voor soorten van de Vogelrichtlijn of onder artikel 3.5 voor soorten van de Habitatrichtlijn (zie paragraaf 2.2.2).

Vanwege de aanwezigheid van geschikte broedplekken voor buizerd en torenvalk, zijn negatieve effecten van de ontwikkeling op deze jaarrond beschermde vogels niet uit te sluiten. Bij kap van de bomen met nesten of het verwijderen van de torenvalkkast, kunnen negatieve effecten optreden. Het is van belang om inzicht te krijgen in de aantallen broedparen en de locaties waar de jaarrond beschermde soorten tot broeden komen. Met een nader onderzoek kan hier uitsluitel over gegeven worden.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten kunnen voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. In het plangebied ontbreken deze omstandigheden waardoor het (on)geschikt is voor planten van de Habitatrichtlijn. Ook zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend binnen het plangebied en omgeving. Het is dus uitgesloten dat beschermde planten van de Habitatrichtlijn voorkomen in het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn negatieve effecten uitgesloten. Daarom zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 Broedvogels

Aanwezige soorten

Binnen het plangebied kunnen soorten tot broeden komen die onder de Habitatrichtlijn vallen (Wet natuurbescherming, artikel 3.5). Een deel van de aanwezige broedvogels (zie paragraaf 2.1) vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn.

Effecten en vervolg

Effecten van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels kunnen optreden als tijdens het broedseizoen wordt gewerkt. Nesten van broedvogels kunnen hierbij verstoord en/of vernietigd worden. Verstoring en/of vernietiging van nesten kan voorkomen worden door te werken buiten het broedseizoen. Zie hiervoor ook de tekst onder de Vogelrichtlijn (§ 2.1).

2.2.3 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek en het onderzoek van Buro Bakker uit 2012 blijkt dat vleermuissoorten laatvlieger en gewone dwergvleermuis de bomenrij langs de Zandzoom gebruiken als marginale vliegroute. In het oosten van het plangebied was weinig activiteit van vleermuizen vastgesteld. De aanwezige bomenrijen werden daar niet als vliegroute gebruikt. De boomholten zijn niet in gebruik als verblijfplaats voor vleermuizen (Buro Bakker 2012).

Verblijfplaatsen

Het leegstaande gebouw is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, omdat tussen de kantpannen en boeideel ruimten zitten om onder het dak te kruipen. Een aantal pannen zijn eraf, waardoor ook openingen in het dak zitten. Ook zijn in de kopgevels grote spleten in de gevel die toegang kunnen bieden tot de spouwmuur.

Foto 4 Het leegstaande gebouw is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege bereikbare ruimten onder het dak en toegang via spleten in kopse gevel.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige structuren zijn volop in het plangebied aanwezig.

Foto 5 Tussen de percelen zijn geschikte bomenrijen aanwezig die mogelijk als vliegroute dienen voor vleermuizen.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Luwe plekken in het plangebied zijn aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied. Vleermuizen maken verder gebruik van groenelementen in de stad zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en parken, die in de omgeving in ruime mate voorhanden zijn. Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en vervolg

Sloop van het leegstaande gebouw kan verblijfplaatsen van vleermuizen aantasten. Als sprake is van eventuele sloop van het leegstaande gebouw, moet voorafgaand hieraan een vleermuisonderzoek uitsluiten of vleermuizen in het gebouw verblijven. Hierbij dient ook inzichtelijk te worden ge-

maakt of en op welke wijze de potentieel aanwezige vleermuizen gebruik maken van hun (directe) omgeving.

Ook de kap van bomen in het plangebied kan effecten hebben op leefgebied van vleermuizen. Hoewel essentiële vliegroutes niet zijn aangetroffen in het vleermuisonderzoek van 2012, is het nu 6 jaar later wel noodzakelijk om hier opnieuw onderzoek naar te doen. In de eerste plaats omdat een onderzoek naar vleermuizen (juridisch) een geldige betrouwbaarheid heeft van 3 jaar. Ten tweede omdat het gebruik van vliegroutes nu ook gezien moet worden vanuit de potentiële aanwezigheid van verblijfplaatsen in het leegstaande gebouw.

Afhankelijk van de ingreep kap bomen/plaatsen van verlichting langs bomenrijen, is daarom ook opnieuw onderzoek nodig naar vliegroutes.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

Algemeen

Het plangebied is ongeschikt voor grondgebonden zoogdieren van de habitatrichtlijn (bever, otter, Noordse woelmuis) omdat deze soorten alleen voorkomen langs grote wateren, in moerasgebieden of in beekdalen. In het stedelijk gebied, waar het plangebied in gelegen is, is het uitgesloten dat deze zoogdieren aanwezig zijn. De aanwezigheid van beschermde zoogdieren van de Habitatrichtlijn is dan ook uit te sluiten.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.5 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Hiervoor ontbreekt geschikt habitat. De waterpartij aan de westzijde van het plangebied is geschikt voor de poelkikker. Dit blijkt ook uit brononderzoek (Buro Bakker 2011).

Effecten en vervolg

Dit water blijft als gevolg van de ontwikkeling behouden en overwinteringslocaties op hogere delen aan de noordzijde zullen ook niet verdwijnen. Bossen en houtwallen blijven behouden waardoor deze soort geen effecten ondervindt als gevolg van de ontwikkeling. Effecten uitgesloten en vervolgstappen voor amfibieën en reptielen van de Habitatrichtlijn zijn niet aan de orde. Wel dient tijdens de uitvoering middels een ecologisch werkprotocol geborgd te worden dat het leefgebied van deze poelkikker onverstoorde blijft.

2.2.6 Vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van beschermde vissen, insecten en ongewervelden is uit te sluiten. Waarnemingen uit de NDFF ontbreken. Uit brononderzoek blijkt dat alleen algemene vlinder- en libellensoorten zijn waargenomen. Omdat omstandigheden zoals aanwezigheid van geschikte vegetatie, vennetjes e.d. ontbreken binnen het plangebied worden soorten van de Habitatrichtlijn hier niet verwacht.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor zwaardere beschermde insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 Nationaal (overige) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van de veldspitsmuis in het plangebied niet uit te sluiten. Deze soort is een Nationaal beschermde soort waarvoor geen vrijstelling geldt. Buro Bakker heeft in 2012 in het plangebied onderzoek gedaan naar de veldspitsmuis met behulp van inloopvallen. Tijdens dit onderzoek is de soort niet gevangen. Sinds 2012 is de situatie gewijzigd in het plangebied. Er is meer woningbouw bijgekomen maar geschikt leefgebied, namelijk overgangsvegetaties, lintvormige landschapselementen, opgaande kruidenvegetaties en overhoekjes komen in het plangebied nog wel voor. Voornamelijk waar opslag van struiken, kruiden en evt. riet aanwezig zijn. De bouwpercelen zelf zijn niet geschikt voor de soort en vlakgemaaide delen ook niet. Het onderzoek is nu 6 jaar geleden uitgevoerd. In die tijd kunnen mogelijk veldspitsmuis in het plangebied gevestigd zijn. Daarom is een nader onderzoek naar de soort nodig.

Foto 6 Geschikt habitat voor veldspitsmuis aangegeven in groene vlakken.

De steenmarter zou in het gebouw zijn vaste rust en verblijfplaats kunnen hebben. Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van bruine kikker, groene kikker, kleine watersalamander. Deze soorten kunnen in de sloten en poel binnen het plangebied hun leefgebied hebben. Ook zoogdiersoorten als egel, haas, hermelijn, konijn, ree en steenmarter kunnen in het plangebied voorkomen.

Uit brononderzoek blijkt dat alleen algemene vlinder en libellensoorten zijn waargenomen in en nabij het plangebied. Voor Nationaal beschermde reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat. Ook voor de bosmuis, bosspitsmuis, dwergmuis, huisspitsmuis, veldmuis en wezel (die tijdens het onderzoek van 2012 gevangen zijn, Buro Bakker 2012) geldt dat ze in het plangebied hun leefgebied hebben.

Effecten en vervolg

Voor veldspitsmuis en steenmarter geldt geen vrijstelling. Verstoring van de soort is toegestaan, vernietiging van vaste verblijfplaatsen niet. Op basis van de quickscan kunnen verblijfplaatsen van de veldspitsmuis en de steenmarter niet uitgesloten worden. Om bepalen over er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn van deze soorten is nader onderzoek noodzakelijk.

Voor de overige aanwezige Nationaal beschermde soorten zoals bruine kikker, groene kikker, kleine watersalamander maar ook bosmuis, bosspitsmuis, dwergmuis, huisspitsmuis, veldmuis en wezel geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Drenthe, een algehele vrijstelling (zie vrijstellingslijst in bijlage 1). Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan deze zorgplicht dient bij voorkeur in een ecologisch werkprotocol te worden vastgelegd.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In en rond het plangebied is geschikt broedbiotoop voor de volgende jaarrond beschermde Vogelrichtlijnsoorten aanwezig: **buizerd** en **torenvalk**
- In en rond het plangebied is geschikt broedbiotoop voor vogels aanwezig zoals de rietkragen, struiken en bomen. Ook in de bouwpercelen kunnen vogels tot broeden komen;
- Het **leegstaande gebouw** is geschikt als **verblijfplaats voor vleermuizen**;
- De **bomenrijen** binnen het plangebied zijn voor **vleermuizen geschikt als vliegroutes**.
- Nationaal beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld kunnen in het plangebied voorkomen, namelijk **veldspitsmuis** en **steenmarter**.
- In en rond het plangebied komen verder een aantal Nationaal beschermde soorten voor, namelijk bruine kikker, groene kikker, kleine watersalamander, bosmuis, bosspitsmuis, dwergmuis, huisspitsmuis, veldmuis en wezel. Voor deze soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt (zie bijlage 1 voor een overzicht). De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 Benodigde vervolgstappen

Ecologisch onderzoek

- Voordat de werkzaamheden starten is ecologisch onderzoek nodig naar de volgende soorten:
 - **Buizerd en torenvalk**
2-4 gerichte veldbezoeken tussen 1 maart en 15 mei
 - **Vleermuizen**
Indien sloop van het leegstaande gebouw plaatsvindt, vier gerichte veldbezoeken tussen 15 mei en 1 oktober.
Indien kap plaatsvindt van bomen dan langs bomenrijen, vier gerichte veldbezoeken uitvoeren tussen 15 mei en 1 oktober.
 - **Steenmarter**
Bij het leegstaande gebouw een inpassend onderzoek om te beoordelen of verblijfplaatsen van de soort voorkomen. Indien nodig aan te vullen met cameraval onderzoek.
 - **Veldspitsmuis**
Onderzoek met behulp van lifetraps in periode augustus / september door het uitvoeren van 6 veldbezoeken voor het uitzetten, controleren en opruimen van de vallen.

Uit het ecologisch onderzoek zal blijken of een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig is en of er maatregelen getroffen moeten worden om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen, dan wel om verlies van beschermde verblijfplaatsen te compenseren. De behandeltermijn van een ontheffing bij de provincie duurt minimaal 20 weken, ook zijn er kosten aan de ontheffingsaanvraag verbonden.

Maatregelen

- Voor de werkzaamheden dient een **ecologisch werkprotocol** te worden opgesteld en eventueel (indien nodig) **ecologische begeleiding** plaats te vinden. In een ecologisch werkprotocol worden de maatregelen (met betrekking tot de werkwijze of werkperiode) opgenomen waarmee negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen.
- Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m half augustus). Of door het van te voren ongeschikt maken van het terrein voor broedvogels.
- Voor Nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit betekent maaien in één richting of het verwijderen van bosjes zodanig dat soorten kunnen vluchten. Ook de maatregelen in het kader van de zorgplicht dienen te worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol.

4 | Literatuur en bronnen

- Buro Bakker 2011. Actualisatie toetsing Flora- en faunawet voor de Delftlanden. Buro Bakker adviesbureau voor ecologie BV te Assen. P11256.
- Buro Bakker 2012. Ecologisch onderzoek flora- en faunawet voor de Delftlanden. Buro Bakker adviesbureau voor ecologie BV te Assen. P12022.
- Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dijkstra, A.C.J., M.E. van der Veen, W.F.G. Alblas & H. Bosma, 2016: Dagvlinders in Drenthe 2007-2015. Vlinderwerkgroep Drenthe, Roden.
- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Manger, R. *et al.*, 2016. Libellen in Drenthe. Stichting Libellenwerkgroep Drenthe, Assen.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 27 maart 2018.
- Uchelen, E. van (red.) 2010. Amfibieën en reptielen in Drenthe; voorkomen en levenswijze. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Websites:

www.verspreidingsatlas.nl/planten
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.ravon.nl

B 1 | Bijlage: vrijstellingslijst Drenthe

BIJLAGE IV BIJ DE POV DRENTHE**Soortenvrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer**

De vrijstelling als bedoeld in artikel 4.3 lid 1 van de POV betreft de volgende soorten:

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bastaardkikker (oude naam: middelste groene kikker)	<i>Pelophylax klepton esculenta</i> (oude naam: <i>Rana esculenta</i>)
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i> (oude naam: <i>Triturus vulgaris</i>)
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (oude naam: <i>Rana ridi-bunda</i>)
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

Dagmar Heidinga

Rapportage

Wijnanda Hulsegge

Veldwerk

Wijnanda Hulsegge

Kwaliteitscontrole

Harold Steendam

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Gebruik en overname van gegevens alleen

toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2018); Quickscan Wet natuurbescherming soorten bestemmingsplan woonwijk Delftlanden Emmen. Rapport P18051, Assen.

Foto's: Wijnanda Hulsegge